

Inleiding

Karakteristiek

De gemeente Thorn heeft in 1952 een oppervlakte van 697 ha.¹ Door kleine grenscorrecties is dit later ietwat gewijzigd. Als grensplaats wordt de gemeente ontsloten door de Rijksgrens in het zuiden, de (voormalige) gemeenten Stevensweert en Wessum in het oosten, de (voormalige) gemeenten Heel en Panheel en Grathem in het noorden en de (voormalige) gemeente Hunsel in het westen. De noordzijde van Thorns grondgebied wordt doorsneden door de E-9. De westzijde wordt gevormd door de Napoleonsbaan.

Geschiedenis

Geschiedenis tot 1938

Thorn komt voort uit een abdij, vermoedelijk gesticht in de tweede helft van de tiende eeuw. In de 13^e eeuw is dit klooster een wereldlijk stift geworden, bewoond door stiftsdames, komende uit de hoogste Duitse adel, niet gebonden door een kloostergelofte en wonend buiten het stift rondom de abdijkerk en Wijngaard. De abdis was tevens vorstin van het vorstendom Thorn (omvattend de plaatsen Thorn, Ittervoort, Baexem, Grathem en Stramproy) en genoot als zodanig de rechtstreekse bescherming van de Duitse keizer. De vorstin-abdis had zitting in de Duitse Rijksdag, had een eigen wetgeving, rechtspraak en muntrecht.

Tot aan de komst van de Franse troepen was Thorn een redelijk welvarend stadje, dat economisch vooral dreef op het stift. Met de komst van de Franse troepen in oktober 1794 kwam een einde aan het miniatuurvorstendom. Wat 4 na de vlucht van de stiftsdames, de confiscatie en verkoop van de kerkelijke goederen overbleef, waren de abdijkerk en de woningen aan en nabij de Wijngaard. De abdijgebouwen en de parochiekerk werden afgebroken. Thorn viel van hoofdstad van een vorstendom terug naar een agrarische gemeente. De geschiedenis drukte Thorn in de 19^e eeuw in de vergeethoek. Mede debet hieraan was de wat geïsoleerde ligging tegen de Belgische grens en het ontbreken van een directe verbinding met de Maas.

Voor een uitvoerige geschiedschrijving van Thorn en over de geschiedenis van de archieven, wordt verwezen naar de inventaris van de archieven van Thorn (1685)1794-1937, in 1947-1948 door de heer J.A. Backerra opgemaakt onder verantwoordelijkheid van de heer G. Panhuysen, Rijksarchivaris in Limburg, belast met de inspectie der gemeente- en waterschapsarchieven in Limburg.

Geschiedenis vanaf 1938 tot en met 2006

Anno 2000 kan Thorn getypeerd worden als een kleine plattelandsgemeente. Het buitengebied bestaat deels uit agrarische gronden, deels uit waardevol cultuurhistorisch gebied en deels uit grindplassen. Kenmerkend voor Thorn zijn de hoge cultuurhistorische waarden, met name in het Beschermd Stadsgezicht Thorn. Deze historische kern, welke jaarlijks ca. 400.000 bezoekers trekt, is nagenoeg geheel gerestaureerd en telt 107 Rijksmonumenten. Het toerisme is sterk seizoensgebonden.

¹ Inv.nr. 107